

Autor rigorózní práce: Mgr. Martina Skalková

Název diplomové práce: Vliv audiolingválních postupů na efektivitu výuky ruského jazyka kombinovanou metodou

Autor posudku: PhDr. Hana Žofková, CSc.

Mgr. Martina Skalková zvolila pro svoji práci téma, úzce související s praktickými potřebami zefektivnění výuky ruštiny na středních školách. Při zpracování autorka vycházela z vlastních zkušeností, samostatně naplánovala dlouhodobý výzkum, v souvislosti s tím bylo nutné připravit nejen přesné plány vedení hodin pro dvě rozdílné skupiny žáků, ale promyslet, připravit a realizovat se studenty i řadu testů, ty pak statisticky vyhodnotit. Posuzovatele této práce nemůže na první pohled nezaujmout samostatná příloha č. 8, která obsahuje 1084 jazykových testů, které byly použity v rámci aplikovaného výzkumu.

Samotný text rigorózní práce sestává z úvodu, osmi kapitol a závěrů a řady příloh.

V úvodu je přesně formulován cíl a hypotézy, stanovena metodologie zpracování.

V první kapitole jsou zasvěceně definovány základní lingvodidaktické pojmy.

Druhá kapitola je věnována strategiím učení cizím jazykům a jejich efektivitě, různým klasifikacím – z pohledu pedagogického, psychologického, ale i lingvistického.

Ve třetí kapitole autorka přehledně charakterizuje vývoj metodických směrů a koncepcí, vysvětluje základní rozdíly jednotlivých koncepcí.

Čtvrtá kapitola je věnována kombinované metodě výuky v současné praxi, jsou uváděny příklady jejího využití při výuce fonetiky, slovní zásoby, čtení, poslechu, gramatiky.

Vzhledem k tomu, že významným rysem kombinované metody je rovněž komunikativnost, postrádám zmínku o výuce ústnímu projevu, jako jedné z nejdůležitějších cílových řečových dovedností.

V 5. kapitole je přehledně podáno možné uplatnění audiolingválních postupů při nácviu jednotlivých jazykových prostředků (výslovnosti, přízvuku, gramatiky, syntaxe, slovní zásoby). V závěru kapitoly jsou nastíněny možnosti uplatnění audiolingválních postupů v rámci kombinované metody výuky. V této kapitole je předložena i konkrétní ukázka jedné vyučovací hodiny, což je velmi zajímavé. Současně však vyvstává několik otázek: co je cílem vyučování? Je to gramatika, pravopis? Neměla by být cílem přece jen nějaká řečová dovednost? Z ukázky hodiny vyplývá, že jde spíše o frontální skupinový nácvik určitých jevů pod vedením učitele, než o uplatňování audiolingválních postupů. Je zvláštní, že autorka propaguje audioorální postupy, ale jako základ pro osvojování volí překlad, který

v audioorálních postupech není. Právě cílem audioorálních cvičení by mělo být zautomatizované používání modelových vět bez používání mateřského jazyka. Bylo by dobré, aby autorka vysvětlila, jaký by měl mít překlad úlohu? Je vhodné používat ho při nácvičku jazykových jevů?

V 6. kapitole je velmi podrobně a fundovaně popsána metodologie prováděného výzkumu. Konkrétní výzkum efektivitu audiolingválních postupů v kombinované metodě je popsán v kapitole sedmé (jsou popsány a přesně formulovány cíle výzkumu, stanoveny hypotézy, popsána příprava projektu, jsou uváděny i ukázky jednotlivých testů a kritéria bodování, průběh testování a sběr dat a jejich evaluace). Vysoce je třeba hodnotit statistické zpracování dat, přehledné tabulky, grafy a jejich komentáře.

Výsledky výzkumu jsou obsahem 8. kapitoly.

Autorka čerpala z bohaté odborné literatury, což dokazuje přehled uvedené literatury.

Jak se autorka sama přesvědčila, audioorální postupy vedou k mechančnosti, mohou být únavné mohou vést k postupnému poklesu zájmu studentů, chybí u nich tvořivost žáků. Jak zohlednit skutečnost, že každý žák je individualita, má vlastní styl učení?

Rigorózní práce je zakončena seznamem pramenné literatury a nepostrádá žádné formální náležitosti, vyžadované na úrovni této práce.

Práce má celkově velmi dobrou úroveň, doporučuji k obhajobě.

PhDr. Hana Žofková, CSc.

Praha 9.9.2009